

TÜRK İQTİSADİ İCMALİ

№1

Yanvar-Mart 2024

Türk Dövlətləri Təşkilatı

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Türk Dövlətləri Təşkilatı

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Türk İqtisadi İcmalı: yanvar-mart 2024

Türk Dövlətləri Təşkilatı

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

"Türk İqtisadi İcmalı" statistik bülleteni 2024-cü ilin yanvar-mart ayları üzrə əsas iqtisadi göstəriciləri ehtiva edir.

**Ölkələr əlifba sırası ilə verilmişdir.
Statistik bülleten Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv və müşahidəçi dövlətləri əhatə edir.**

**Bu statistik bülleten, Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İTKM) və Türk Dövlətləri Təşkilatı'nın (TDT) birgə nəşridir. Sorğu, təklif və iradlarınızı aşağıdakı elektron poçt ünvanına göndərə bilərsiniz:
info@ereforms.gov.az**

BÖLMƏ A

TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ ÜZV VƏ MÜŞAHİDƏÇİLƏRİ : XÜLASƏ

Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv və müşahidəçilərinə ümumi baxış	5
Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv və müşahidəçilərinin dünyada payı	6
Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv və müşahidəçiləri üzrə ÜDM artımının müqayisəsi	7
Türk Dövlətlərinin Şerti Sxematik Nəqliyyat Dəhlizləri	8

BÖLMƏ B

TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ ÜZV VƏ MÜŞAHİDƏÇİLƏRİ: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Azərbaycan	10
Qazaxıstan	11
Qırğızıstan	12
Türkiyə	13
Özbəkistan	14
Macarıstan	15
Şimali Kipr Türk Respublikası	16

Türk Dövlətləri Təşkilatı

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

BÖLMƏ A: XÜLASƏ

TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ ÜZV VƏ MÜŞAHİDƏÇİLƏRİNƏ ÜMUMİ BAXIŞ

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

ƏRAZİ

(min km²)

4 823.5

ÜDM (2024*)

(milyard ABŞ dolları)

518.4

ƏHALİ (2022)

(milyon nəfər)

173.8

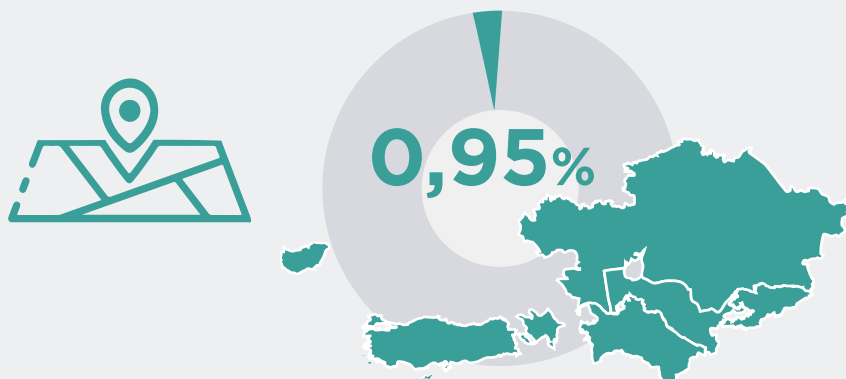
TİCARƏT DÖVRIYYƏSİ (2024*)

(milyard ABŞ dolları)

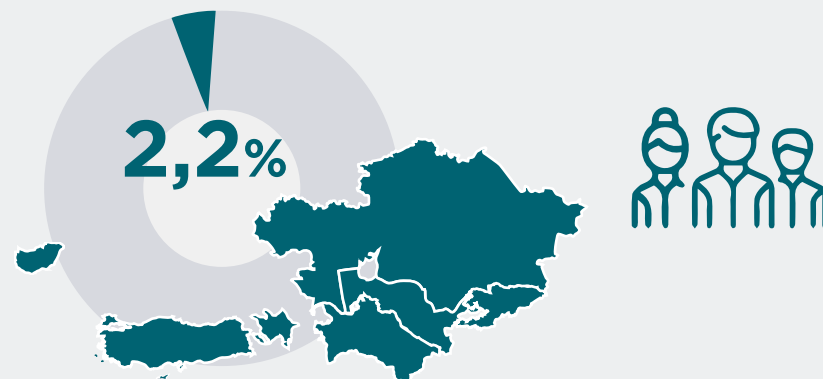
285.7

*2024-cü ilin 1-ci rübü

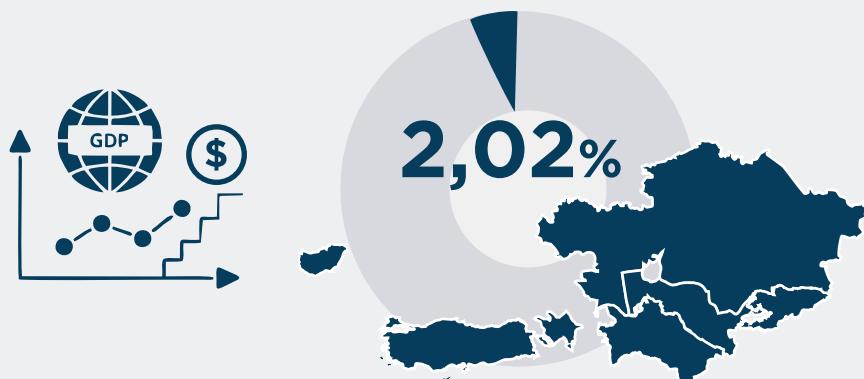
ƏRAZİ

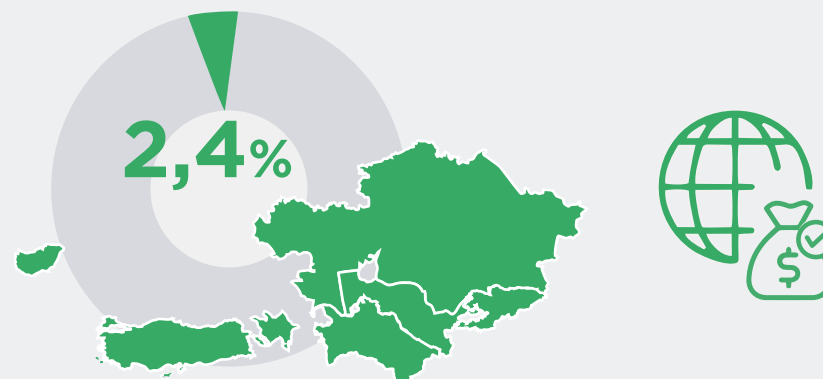
ƏHALİ (2022)

ÜDM (2024*)

TİCARƏT DÖVRİYYƏSİ (2022)

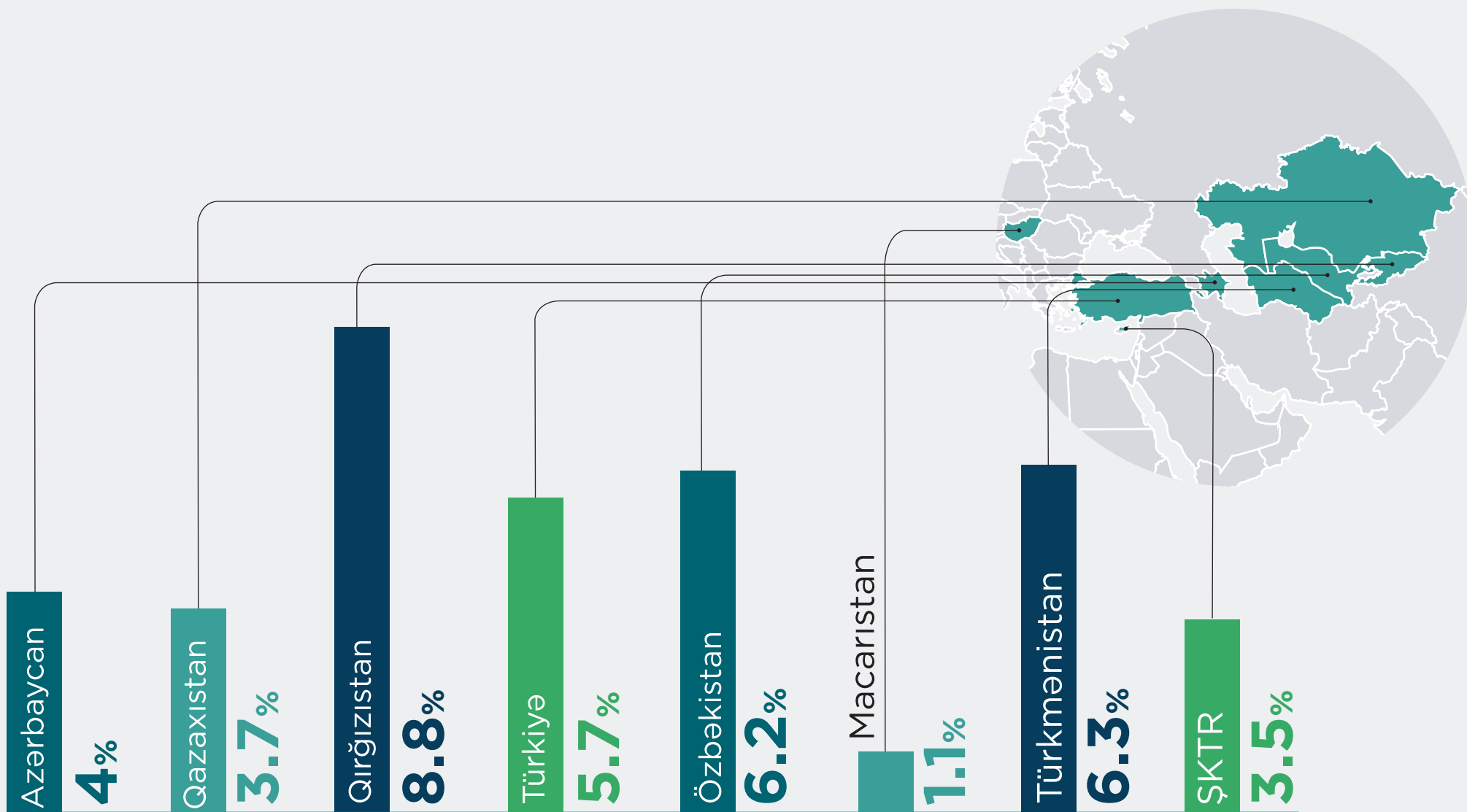

*2024-cü ilin 1-ci rübü

TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ ÜZV VƏ MÜŞAHİDƏÇİ DÖVLƏTLƏRİ ÜZRƏ ÜDM ARTIMININ MÜQAYİSƏSİ (yanvar-mart 2024)

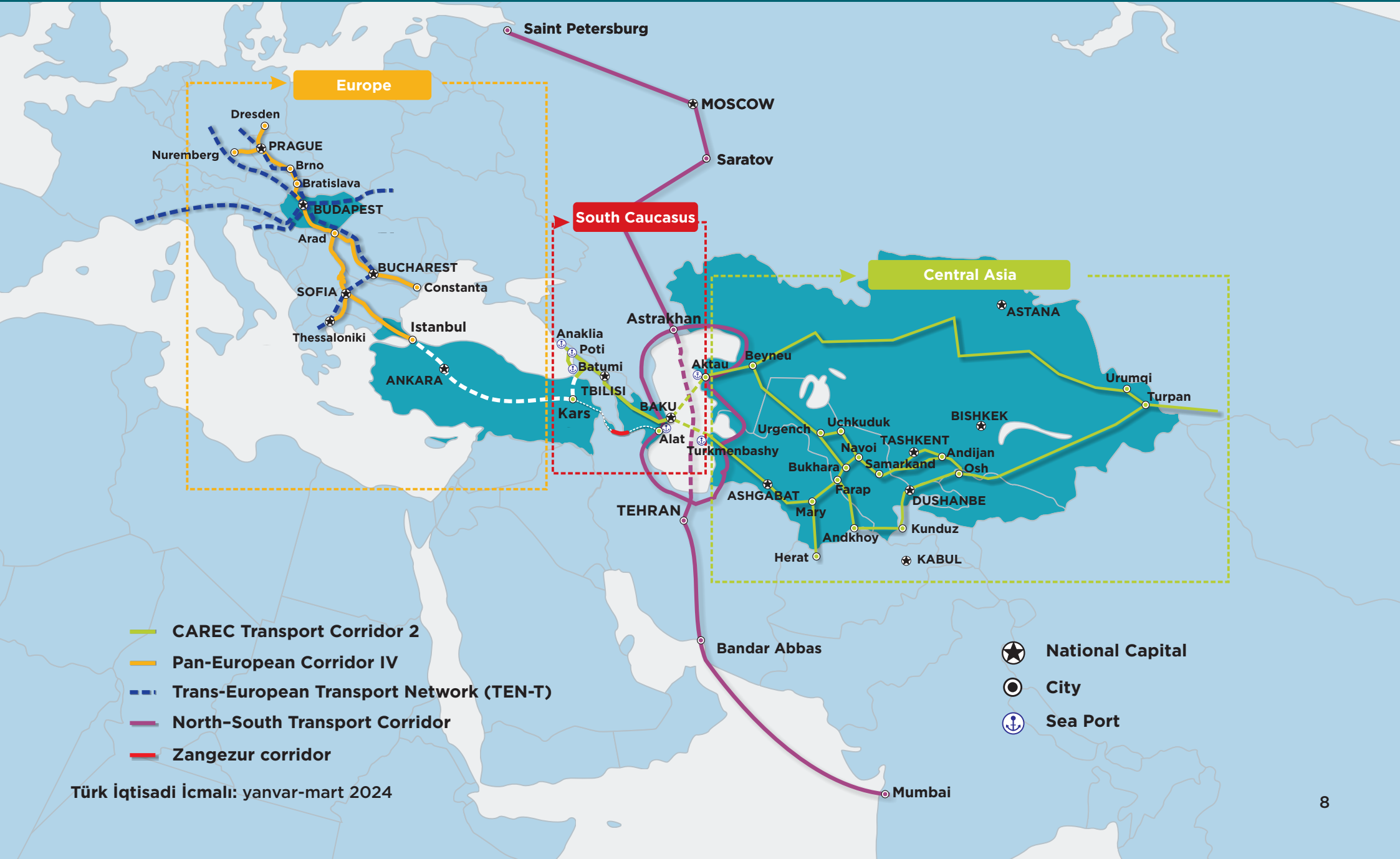
Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

TÜRK DÖVLƏTLƏRİNİN ŞƏRTİ SXEMATİK NƏQLİYYAT DƏHLİZLƏRİ

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Türk İqtisadi İcmalı: yanvar-mart 2024

Türk Dövlətləri Təşkilatı

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

BÖLMƏ B: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə

AZƏRBAYCAN: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-mart 2024)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 1.70000 AZN

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(17 115.8 mlyn. ABŞ \$)
↑ 4%

SƏNAYE MƏHSULU*
(9 254 mlyn. ABŞ \$)
↑ 0.9%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(849.8 mlyn. ABŞ \$)
↑ 1.1%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC
(6 193.9 mlyn. ABŞ \$)
↓ 16.2%

İDXAL
(3 711.6 mlyn. ABŞ \$)
↓ 7%

TİCARƏT BALANSI
+2 482.3 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

ƏSAS KAPİTALA
YÖNƏLDİLMİŞ VƏSAİTLƏR*
(2 240.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 4%

BANK
AKTİVLƏRİ*
(28 770.5 mlyn. ABŞ \$)
↑ 9.1%

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(5 431.9 mlyn. ABŞ \$)
↑ 11.4%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(4 948.6 mlyn. ABŞ \$)
↑ 28.1%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2024-cü ilin Yanvar-Mart aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

* Müvafiq illərin 1-ci rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

QAZAXISTAN: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-mart 2024)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 450.661 KZT

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(56 996 mlyn. ABŞ \$)

↑ 3.7%

SƏNAYE MƏHSULU*
(25 571.3 mlyn. ABŞ \$)

↑ 3.8%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(1 305.7 mlyn. ABŞ \$)

↑ 1.6%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC
(18 486.9 mlyn. ABŞ \$)

↓ 1.9%

İDXAL
(12 708.6 mlyn. ABŞ \$)

↓ 10.6%

TİCARƏT BALANSI

+5 778.3 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

ƏSAS KAPİTALA
YÖNƏLDİLMİŞ VƏSAİTLƏR*
(6 249.3 mlyn. ABŞ \$)

↓ 0.8%

BANK
AKTİVLƏRİ*
(3 780 mlyn. ABŞ \$)

↑ 5.2%

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(9 395.5 mlyn. ABŞ \$)

↓ 24%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(9 360.9 mlyn. ABŞ \$)

↓ 26.1%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2024-cü ilin Yanvar-Mart aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

* Müvafiq illərin 1-ci rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

Türk İqtisadi İcmalı: yanvar-mart 2024

QIRĞIZISTAN: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-mart 2024)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 89.3756 KGS

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(2 784 mlyn. ABŞ \$)
↑ 8.8%

SƏNAYE MƏHSULU*
(1 281.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 4.5%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(426.2 mlyn. ABŞ \$)
↑ 1.4%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC
(307.5 mlyn. ABŞ \$)
↑ 18.4%

İDXAL
(1 947.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 30%

TİCARƏT BALANSI
-1 640.2 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

ƏSAS KAPİTALA
YÖNƏLDİLMİŞ VƏSAİTLƏR*
(309.6 mlyn. ABŞ \$)
↑ 66.6%

BANK
AKTİVLƏRİ*
(7 372.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 36.6%

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(626.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 19.2%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(518.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 10.1%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2024-cü ilin Yanvar-Mart aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

* Müvafiq illərin 1-ci rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

TÜRKİYƏ: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-mart 2024)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 30.8932 TRY

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(285 572 mlyn. ABŞ \$)
↑ 5.7%

SƏNAYE MƏHSULU*
(61 881.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 4.9%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(6 652.9 mlyn. ABŞ \$)
↑ 4.6%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC
(63 584.2 mlyn. ABŞ \$)
↑ 3.6%

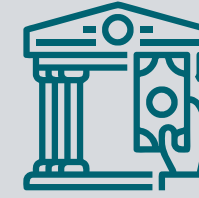
İDXAL
(83 964.3 mlyn. ABŞ \$)
↓ 12.8%

TİCARƏT BALANSI
-20 380.1 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

ƏSAS KAPİTALA
YÖNƏLDİLMİŞ VƏSAİTLƏR*
(91 117.6 mlyn. ABŞ \$)
↑ 2.1%

Ümumi əsas
kapital

BANK AKTİVLƏRİ*
(803 900 mlyn. ABŞ \$)
↓ 2.8%

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(52 995.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 6%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(69 616.5 mlyn. ABŞ \$)
↑ 1.06%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2024-cü ilin Yanvar-Mart aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

* Müvafiq illərin 1-ci rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

ÖZBƏKİSTAN: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-mart 2024)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 12 474.6 UZS

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(19 455.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 6.2%

SƏNAYE MƏHSULU*
(5 490.2 mlyn. ABŞ \$)
↑ 6.5%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(2 118.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 3.6%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC
(6 384.4 mlyn. ABŞ \$)
↑ 10%

İDXAL
(9 438.6 mlyn. ABŞ \$)
↑ 3.8%

TİCARƏT BALANSI
-3 054.2 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

ƏSAS KAPİTALA
YÖNƏLDİLMİŞ VƏSAİTLƏR*
(8 582.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 74.5%

BANK
AKTİVLƏRİ*
(57 492.8 mlyn. ABŞ \$)
↑ 19.5%

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(5 910.3 mlyn. ABŞ \$)
↓ 11.2%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(7 873.3 mlyn. ABŞ \$)
↓ 22.3%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2024-cü ilin Yanvar-Mart aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

*Müvafiq illərin 1-ci rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

*Dövlət büdcəsi 01.03.2024-cü il tarixində openbudget.uz saytından əldə edilmişdir.

MACARISTAN: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-mart 2024)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 358 HUF
Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 0.9052 EUR

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(48 112.2 mlyn. ABŞ \$)
↑ 1.1%

SƏNAYE MƏHSULU*
(8 221.7 mlyn. ABŞ \$)
↓ 0.1%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(996.1 mlyn. ABŞ \$)
↓ 10.2%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC*
(41 351.3 mlyn. ABŞ \$)
↓ 5.3%

İDXAL*
(37 631.4 mlyn. ABŞ \$)
↓ 9.2%

TİCARƏT BALANSI
+3 719.8 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

ƏSAS KAPİTALA
YÖNƏLDİLMİŞ VƏSAİTLƏR*
(10 305.9 mlyn. ABŞ \$)
↓ 6.9%

Ümumi kapitalın
formalaşması

BANK
AKTİVLƏRİ*
(146 300 mlyn. ABŞ \$)
↑ 11.8%

Konsolidasiya edilmiş
bank aktivləri (2022)

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(25 203.8 mlyn. ABŞ \$)
↑ 7.1%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(28 118.5 mlyn. ABŞ \$)
↑ 7.1%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2024-cü ilin Yanvar-Mart aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2024-cü ilin Yanvar-Mart ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

* Müvafiq illərin 1-ci rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

ŞİMALİ KİPR TÜRK RESPUBLİKASI: ƏSAS MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR (yanvar-dekabr 2021)

Azərbaycan Respublikası İqtisadi İslahatların
Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Valyuta məzənnəsi: 1 ABŞ dolları = 18.6887 TRY

İQTİSADI ARTIM

ÜDM*
(1 610.6 mlyn. ABŞ \$)
↑ 4%

SƏNAYE MƏHSULU*
(121.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 16.8%

KƏND TƏSƏRRÜFATI MƏHSULU*
(135.1 mlyn. ABŞ \$)
↓ 1.5%

XARİCİ TİCARƏT

İXRAC*
(106.8 mlyn. ABŞ \$)
↑ 5.6%

İDXAL*
(1 251 mlyn. ABŞ \$)
↑ 2.5%

TİCARƏT BALANSI
-1 144 mlyn. ABŞ \$

MALİYYƏ

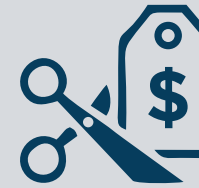
YERLİ
İNVESTİSİYA*
(35.9 mlyn. ABŞ \$)
↑ 93.2%

BANK
AKTİVLƏRİ*
(1 565.3 mlyn. ABŞ \$)
↑ 75.3%

DÖVLƏT BÜDCƏSİ

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
GƏLİRLƏRİ*
(504.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 15.7%

DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN
XƏRCLƏRİ*
(555.7 mlyn. ABŞ \$)
↑ 19.4%

Faizlə ifadə olunan rəqəmlər keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2021-ci ilin Yanvar-Dekabr aylarındakı dəyişikliyi göstərir.

Dollarla ifadə edilən rəqəmlər 2021-ci ilin Yanvar-Dekabr ayları üzrə faktiki göstəriciləri ifadə edir.

* Müvafiq illərin 4-cü rübünün son günündəki valyuta məzənnəsi üzrə milli valyutanın ABŞ dollarına çevrilməsi ilə hesablanmışdır.

- ADB, CAREC Secretariat. CAREC Corridor 2. https://www.carecprogram.org/?page_id=20
- Agency for Strategic planning and Reforms of the Republic of Kazakhstan Bureau of National Statistics. (2024). <https://stat.gov.kz/>
- Banking Regulation and Supervision Agency, Monthly Banking Sector Data (Basic Analysis). Retrieved from, <https://www.bddk.org.tr/BultenAylik/en>
- Central Bank of the Republic of Azerbaijan, (2024). Retrieved from, <https://www.cbar.az/page-188/credit-institutions%20Currency%20Charts>
- Currency Charts. <https://www.xe.com/currencycharts/?from=USD&to=UZS>
- <https://www.aa.com.tr/en/info/infographic/30257>
- KKTC Central Bank. (2024). 2021 Operational Report. Retrieved from, <https://www.ktto.net/wp-content/uploads/2022/08/Bankacilik-Yillik-Rapor-2021.pdf>
- Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan. (2024). <https://www.gov.kz/memleket/entities/minfin/documents/1?lang=en>
- National Bank of Kazakhstan. (2024). NBK Statistical Bulletin. Retrieved from <https://www.nationalbank.kz/en/news/statisticheskiy-byulleten/rubrics/1987>
- National Bank of the Kyrgyz Republic. (2024). Major indices of the banking sector. Retrieved from <https://www.nbkr.kg/index1.jsp?item=1484&lang=ENG>
- National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic. (2024). Finance. Retrieved from <http://www.stat.kg/en/statistics/finansy/>

- National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic. (2024). Social economic situation of the Kyrgyz Republic. Retrieved from, <http://www.stat.kg/ru/publications/doklad-socialno-ekonomicheskoe-polozhenie-kyrgyzskoj-respubliki/>
- Open Budget of Uzbekistan. March 1, 2024. <https://openbudget.uz/en>
- Port News. (n.d.). Trans-European transport network. <https://www.portnews.it/en/european-observatory/radar/trans-european-transport-network/>
- Republic of Turkey Ministry of Treasury and Finance, Public Finance. <https://en.hmb.gov.tr/public-finance>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). National Accounts (January-December 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/national-accounts>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). Merchandise Trade (January-December 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/merchandise-trade>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). Investment (January-December 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/investments>
- The Central Bank of the Republic of Uzbekistan. (2024). Information on major indicators of commercial banks as of 30 September 2023. Retrieved from, <https://cbu.uz/en/statistics/bankstats/846224/>
- The State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan, Macro-economic indicators and social development of the country (January-December 2023). <https://stat.gov.az/news/macroeconomy.php?lang=en&page=2>
- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2024). 2021 BUDGET GENERAL INCOME - EXPENSE REPORT. Retrieved from, <https://ktto.net/wp-content/uploads/2021/11/Ocak-Ekim-2021-Mali-Gelir-Gider-Raporu.pdf>

Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2024). 2022 BUDGET GENERAL INCOME - EXPENSE REPORT. Retrieved from, <https://www.ktto.net/wp-content/uploads/2022/08/Ocak-Temmuz-2022-Mali-Gelir-Gider-Raporu.pdf>

Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2024). Economic and Social Statistics. Retrieved from, <https://www.ktto.net/ekonomik-gostergeler-ve-veriler/>

Turkish Statistical Institute, Foreign Trade Statistics. <https://www.tuik.gov.tr/>

Turkish Statistical Institute, Periodic Gross Domestic Product, IV. Quarter: January-December 2023. Retrieved from, <https://www.tuik.gov.tr/>

Buraxılışa məsul: VÜSALƏ CƏFƏROVA

Dizayn: ELVİRA ZEYNALOVA

RƏHMAN BƏDƏLOV

Bakı, Yasamal rayonu,
Q. Xəlilov küçəsi 47, AZ 1073
Tel.: (+ 994) 12 521 25 35
info@ereforms.gov.az

www.ereforms.gov.az

